

КОНСПЕКТ
КОМПЛЕКСНОГО ЗАНЯТТЯ
«РУКАМИ ТВОРЯТЬСЯ ДИВА»
(для дітей старшого дошкільного віку)

ДИТИНА У ДОВКІЛЛІ. МОВА РІДНА, СЛОВО РІДНЕ. ХУДОЖНЯ ПРАЦЯ.

ОСВІТНІ ЗАВДАННЯ:

РОЗВИВАЛЬНІ: розвивати бажання і прагнення майструвати своїми руками, продовжуючи традиції українського народу; ручну вмілість, чіткість і злагодженість рухів; пояснювальне мовлення; виявлення ініціативи під час виконання художньо – творчих завдань.

НАВЧАЛЬНІ: закріпити знання дітей про українські ремесла, відповідні професії та вироби народного прикладного мистецтва; прислів'я, приказки про працю, умілі людські руки; поповнювати словник словами – діями (вишиває, тче, ліпить, плете), словами – назвами інструментів, пов'язаними з народними ремеслами (верстат, п'яльця, голка, нитки, струна); продовжувати формувати вміння дітей висловлювати власну думку, оцінювати судження, граматично правильно будувати речення; вправляти дітей в плетінні кошиків з газетних трубочок способом переплетіння через одну, у вмінні ткати на ручній рамці, піддвіваючи нитки основи через одну та вплітати способом переплетіння «полотно», створювати візерунки чергуванням ниток різного кольору; в оздобленні рушничка вишивкою (шов «вперед голку»); глиняних об'ємних виробів (горщика, глечика) декоративним орнаментом.

ВИХОВНІ: виховувати шанобливе ставлення та інтерес до творчості народних майстрів; почуття захопленості та вдячності до людей творчої праці, працелюбність та посидючість.

МАТЕРІАЛ. *Демонстраційний:* вишита серветка; 3 скриньки, інструменти та матеріали майстрів (шматочок глини, ємність з водою, струна; голка, нитки «муліне», полотно; нитки для в'язання); керамічні вироби (кухлик, куманець, миска, макітра, глечик, горщик, іграшка); скляна прозора посудина.

Роздавальний: картки із зображенням виробів майстрів для гри «Вироби вишивальниці»; картки із зображенням візерунків для гри «Різнокольорові візерунки»; клубки ниток для вправи «Чарівний клубочок»; картки із зображенням етапів виготовлення глечика; заготовки плетених кошиків, газетні трубочки; ручні рамки для плетіння килимків, в'язальні нитки різного кольору, гребінець; полотно для рушничка, нитки чорного і червоного кольорів, голка,

п'яльці, ножиці; глиняні: глечик та горщик; гуашеві фарби, пензлики, ємності з водою, вологі серветки.

ПОПЕРЕДНЯ РОБОТА: перегляд відеофільмів «Гончар за роботою», «Ткацтво»; екскурсія до краєзнавчого музею; відвідування майстер – класу майстрині – вишивальниці; читання твору В. Рисцова «Гончарі», вірша В. Лучука «Рушник», І. Кульської «Розумні рученята»; вивчення прислів'їв про працю, умілі руки; розгляд керамічних, вишитих, плетених з лози виробів; проведення дидактичної гри «Квітка ремесел».

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь: Добрий день, малята. Погляньте, скільки в нас сьогодні гостей. Давайте привітаємось.

(Одна дитина повідомляє, що у нього для всіх є сюрприз. Показує вишиту серветку, яку вишила його бабуся. Діти милуються серветкою)

Вихователь: Такими серветками та іншими вишитими виробами раніше прикрашали оселі. Хто виготовляє вишиті вироби?

Діти: Вишивальниця.

Вихователь: Вироби давніх українських ремесел сьогодні побачити можна рідко. А давайте пригадаємо, де можна побачити разом вироби всіх майстрів давніх українських ремесел? *(Відповіді дітей)*

Вихователь: *(Показує на фотографії екскурсії до краєзнавчого музею).* Де це ми були? А чи сподобалось вам у музеї? А чи хочете ви, щоб у нашій групі був такий музей народного мистецтва, але маленький. А що нам для цього потрібно?

Діти: Нам потрібні різні вироби.

Вихователь: Так, вірно. В музеї це називається «експонати». Повтори, будь ласка.

- Де ми можемо взяти ці вироби? *(Припущення дітей)*

Вихователь: Отже, перший експонат для нашого музею нам подарувала бабуся Насті. А інші експонати ми спробуємо виготовити власноруч. Але перш ніж почати виготовляти якийсь виріб, майстер спершу дуже ретельно вивчає це ремесло, дізнається про матеріали для виготовлення, про послідовність, про різні маленькі хитрощі. І тільки тоді береться до справи. І я вам теж пропоную пригадати все про давні українські ремесла. А в цьому нам допоможуть ось ці скриньки, які передали нам різні майстри.

Дидактична гра «Для якого майстра»

Вихователь: Визначте, майстер якого ремесла залишив у скриньці свої матеріали.

(Дитина відкриває одну скриньку, в якій знаходиться голка, кольорові нитки, клаптик білої тканини)

Вихователь: Який майстер залишив ці матеріали? Чи всі згодні? Доведіть *(діти доводять правильність своєї відповіді)*.

Вихователь: Що робить вишивальниця?

Діти: Вишиває.

Вихователь: А що вона вишиває, вам потрібно відібрати серед карток.

Дидактична гра «Вироби вишивальниці» *(діти відбирають картинки із зображенням виробів, що вишиває вишивальниця)*.

Вихователь: Знаєте, діти, перш ніж вишити візерунок, треба спочатку його олівцем нанести на тканину. А вже потім майстриня вишиває його. Подивіться, вам передала майстриня з вишивання зразки своїх візерунків. *(Діти дістають картки із зображенням візерунків, в яких посередині дірки)*.

- Ой, лишенько, що ж це сталося з візерунками? Давайте допоможемо вишивальниці полагодити візерунки.

Дидактична гра «Різнокольорові візерунки»

Вихователь: Настав час відкрити ще одну скриньку. *(Дитина відкриває скриньку, в якій лежать нитки для в'язання)*. Який майстер залишив свій матеріал? Доведіть. Що ще крім ниток потрібно для роботи ткалі?

Діти: Верстат.

Вихователь: Щоб сплести різнокольоровий килимок, ткаля використовує в своїй роботі багато кольорових ниток. І дуже часто від швидкої роботи ткалі нитки розмотуються. Допоможіть майстрині намотати нитки в клубочки.

Вправа «Чарівний клубочок»

Вихователь: Наступна скринька відкриється тоді, коли ви відгадаєте загадку:
«Глина в кого ожива?

Творить з нею хто дива?

В нього посуд, ніби жар,

Ну, звичайно ж, це ... *(гончар)*

Вихователь: Правильно. А хто такий гончар?

Діти: Гончар – це майстер, який виготовляє різні вироби з глини.

Вихователь: Як ви думаєте, в цій скриньці що міг залишити гончар?

Діти: Глину.

Вихователь: Давайте відкриємо і перевіримо ваші припущення. *(Дитина відкриває скриньку з шматочком глини, струною, ємністю з водою).*

Вихователь: Для чого гончареві струна, вода?

Діти: Гончар змочує руки водою, щоб виліплювати виріб на гончарному крузі, а струною зрізує вже готовий виріб.

Вихователь: Давайте згадаємо, як гончар виготовляє глечик. Візьміть картки викладіть в тій послідовності, в якій гончар виготовляє глечик.

Дидактична гра «Виготов глечик»*(діти викладають картки із зображенням етапів виготовлення глечика послідовно і пояснюють).*

Вихователь: А що ще виготовляє гончар?

Дидактична гра «Назви виробу»*(на столі стоять готові вироби із глини(горщик, глечик, макітра, куманець, кухлик, миска, іграшка), діти називають їх).*

Вихователь: А макітра дуже хитра і хоче з вами пограти. *(Діти сідають в коло на килимок, макітру ставлять посередині).*

Вихователь: Ви макітрочку потріть - прислів'я про працю назвіть.

Дидактична гра «Хитра макітра»

Діти: - Гончара глина годує.

- Горщики не святі ліплять.
- Без діла слабіє сила.
- Без труда нема плода.
- Хочеш їсти калачі – не сиди на печі.
- Роботящі руки гори вернуть.
- У вмілого руки не болять.
- Що посієш, те й пожнеш.
- Не хитруй, не мудруй, а добре працюй.
- Якщо добре працюватимеш, честь і славу матимеш.

Вихователь: Знаєте, діти, майстри вміли не тільки старанно і гарно працювати, а ще любили і відпочивати.

Фізкультхвилинка «Помічники майстрів»

Довго умільці-майстри працювали, *(Ритмічні оплески в долоні)*

Помічники їх спочинку не мали: *(Стискання і роз тискання кулачків витягнутих уперед рук)*

Стрімко гончарний наш круг обертався, Наче спинятися і не збирався.

(Діти обертаються навколо себе, обходячи маленьке коло)

Голка то вниз, то угору ширяла: *(Присідають, підводяться і тягнуться угору, тримаючи долоні «човником»)*

Голуба сизого все вишивала, *(Легкий біг на місці із змахуванням руками)*

А писочок змалював колосочки, *(Похитування тулуба праворуч – ліворуч, руки опущені вниз)*

Сонце ясне в золотавій сорочці. *(Діти піднімаються навшпиньки і описують перед собою велике коло)*

Знають ці речі ремесла свої, *(Підіймають угору вказівний палець, роблячи крок уперед)*

Якщо умілі у них хазяї!*(Беруться руками в боки і притупують ніжками).*

Вихователь: Що ж, дітки, я бачу, що ви дуже багато знаєте про давні українські ремесла, їх майстрів та що вони виготовляють. Тож я вас запрошую в художню майстерню, де ви і виготовите вироби для нашого музею.

(Діти проходять до столів, на яких знаходяться ручні рамки для плетіння, рушничок, кольорові нитки, голки, газетні трубочки, горщик, глечик, кольорові фарби, пензлики, ємності з водою).

Вихователь: Подивіться і скажіть, якими майстрами ми сьогодні будемо?

Діти: Ткалями, вишивальницями, гончарами, майстрами з лозоплетіння.

Вихователь: Подумайте, яким майстром ви хочете бути і займіть місця. Перш ніж приступити до роботи, давайте згадаємо правила безпечного поводження з гострими предметами.

А тепер розіміємо свої пальчики.

Пальчикова гімнастика «Мої помічники»

Ось мої помічники, дуже спритні і гнучкі.*(Дивляться на розкриті долоні.)*

Поверни їх так і так, це зробити може всяк.*(Потирають руки.)*

Один, два, три, чотири, п'ять – *(Плескають у долоні.)*

Пальці вміють танцювати. *(Струшують кистями.)*

Сумували і кружляли, *(Стукають по столу, колові рухи кистями.)*

Працювати забажали. *(Потирають руки.)*

Самостійна художня діяльність дітей: діти плетуть кошики з газетних трубочок; оздоблюють глиняний посуд орнаментом; дівчатка вишивають рушничок та плетуть килимок з ниток.

Вихователь: Які гарні вироби ви зробили, справжні музейні експонати. Несіть їх до нашого музею. Після сну ми дообладнаємо наш музей *(Діти ставлять свої вироби на полиці).*

Підсумок заняття.

Вихователь: А зараз настав час нам пригадати, чим ми займалися на занятті. В цьому нам допоможе кольоровий пісочок. Тут є пісок яскравих кольорів і темних. Ви пригадаєте, що вам найбільше сподобалось, і оберете яскравий колір, а, можливо, в когось виникали труднощі, не все вдалось зробити, тоді оберете темний колір піску. Будете по черзі висипати обраний пісок ось в цю скляну посудину. І тоді побачимо що в нас вийде. *(Діти обирають пісок відповідного кольору і всипають його по черзі в посудину, оцінюють себе. Вихователь при цьому трішки нахиляє в різні боки посудину)*

Вихователь: Погляньте, діти, і скажіть, які кольори переважають в цій посудині? Отже, нам все сьогодні вдалося, я дуже вами задоволена. І цю посудину ваших знань, вмінь, досягнень ми теж поставимо в наш музей.

